VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

4.11.2020

Asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle arpajaisverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia: HE 170/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Valtion liikuntaneuvosto pitää välttämättömänä, että yhteiskunnallisesti merkityksellisen ja arvokkaan liikuntatoimialan rahoitus turvataan kompensoimalla veikkausvoittovarojen lasku. Arpajaisveron väliaikainen alentaminen on kannatettava keino, jolla voidaan akuutisti kompensoida veikkausvoittovarojen laskua. Lisäksi varsin nopealla aikataululla on löydettävä pysyvämpiä ratkaisuja liikunnan rahoituksen turvaamiseksi.

Valtion liikuntatoimen määrärahat koostuvat lähes kokonaisuudessaan valtiontalouden kehyksen ulkopuolisista rahapelituotoista, veikkausvoittovaroista. Valtion liikuntatoimen määrärahoista rahoitetaan suomalaisen liikunta- ja urheilukulttuurin kannalta keskeisiä toimintoja, kuten kuntien liikuntapalveluita ja liikuntapaikkarakentamista, kansalaistoimintaa (liikuntajärjestöt ja seurat), huippu-urheilua, liikunnan koulutusta ja tutkimusta, suurtapahtumia sekä eri väestöryhmien fyysistä aktiivisuutta edistäviä hankkeita ja ohjelmia (Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva aikuinen-ohjelmia sekä Ikiliikkuja-ohjelmaa).

Veikkaus Oy on arvioinut, että vuonna 2020 yhtiön koko vuoden tulos jää koronavirusepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vuoksi noin 300 miljoonaa euroa ennakoitua alemmaksi. Jo ennen koronakriisiä rahapelituottojen ennakoitiin laskevan, mutta koronakriisin johdosta lasku tulee olemaan entistä suurempi. Taustalla on muun muassa peliautomaattien vähentäminen ja pakollinen tunnistautuminen sekä ulkomailta tapahtuvasta pelitarjonnasta johtuvan kilpailun kiristyminen. Veikkauksen aleneva tuloskehitys heijastuu suoraan Veikkauksen edunsaajille jaettavaan avustuksiin, kuten liikunnan rahoitukseen.

Sanna Marinin hallitus päätti valtion vuoden 2021 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä, että rahapelitoiminnan tuottojen edunsaajille turvataan vuotta 2019 vastaava rahoitustaso vuonna 2021. Tarvittava kompensaatio on yhteensä 347 miljoonaa euroa, josta 80 miljoonaa euroa rahoitettaisiin alentamalla arpajaisveroa. Arpajaisverolakia muutettaisiin väliaikaisesti siten, että yksinoikeudella toimeenpantaviin arpajaisiin sovellettava verokanta alennettaisiin 12 prosentista 5,5 prosenttiin.

Valtion liikuntaneuvosto pitää välttämättömänä, että yhteiskunnallisesti merkityksellisen ja arvokkaan liikuntatoimialan rahoitus turvataan kompensoimalla veikkausvoittovarojen lasku. Arpajaisveron väliaikainen alentaminen on kannatettava keino, jolla voidaan akuutisti kompensoida veikkausvoittovarojen laskua ja osaltaan turvata rahapelituottojen edunsaajien rahoitusta. Varsin nopealla aikataululla tarvitaan kuitenkin pysyvämpiä ratkaisuja liikunnan rahoituksen turvaamiseksi. On kestämätön tilanne, että yhteiskunnallisesti merkittävä liikuntatoimiala on lähes täysin riippuvainen rahapelituottojen määrästä. Liikuntatoimialan rahoitusta olisikin perusteltua siirtää valtion budjettirahoituksen piiriin.

Minttu Korsberg
pääsihteeri, LitM, hallintotieteiden väitöskirjatutkija
valtion liikuntaneuvosto

Valtion liikuntaneuvosto on opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelin, joka arvioi valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan alueella, tekee aloitteita ja esityksiä liikunnan kehittämiseksi sekä antaa lausuntoja liikuntamäärärahojen käytöstä.